

El model sanitari català, un motiu d'orgull

Manel Jovells

A la cerimònia inaugural dels Jocs Olímpics de Londres 2012 es va fer una referència destacada al seu Sistema Nacional de Salut, entre altres fets i institucions que representaven la identitat i els valors del país. A Catalunya, no tenim una consciència col·lectiva tan clara sobre la importància del nostre sistema com la que tenen els britànics, i no hauria de ser així.

En primer lloc, és nostre, fruit d'una història en què l'Església, el mutualisme, fundacions, el món local, entitats privades... han construït una xarxa territorialitzada, propera i diversa que, amb una vocació clara de servei públic, ha possibilitat que l'Administració s'hagi estalviat construir i gestionar la majoria de centres sanitaris. Això explica, en gran part, que tinguem molts menys funcionaris que altres autonomies.

En segon lloc, és fruit de la voluntat col·lectiva, que es concreta en la llei de 1990, en la qual es defineix un model basat en la separació de funcions de l'Ad-

ministració de la provisió de serveis fets per proveïdors diversos que han d'actuar amb autonomia de gestió, orientats a resultats de qualitat i eficiència i que s'inspira en valors com la transparència (Central de Balanços i Central de Resultats), l'avaluació i el control. Aquest model ha suposat una modernització de la governança i la gestió que no s'ha produït en altres serveis públics.

Un tercer motiu i essencial,

Per fer sostenible el sistema sanitari s'ha de superar el subfinançament crònic

els resultats de salut. Alguns exemples: l'esperança de vida en néixer és de 84 anys en les catalanes i de 77,5 en els catalans, superant la mitjana europea. La mortalitat infantil és de 3,5 per mil nascuts vius, inferior a l'estatal. La taxa de mortalitat per cardiopatia isquèmica ha disminuït una mitjana anual de 5,5%; la de malalties vasculars cerebrals s'ha reduït de manera contundent en els últims vint

anys (de les més baixes d'Europa) i la de càncer té una evolució decreixent per la millora en la detecció precoç i la qualitat dels tractaments. Pot ser per això, la satisfacció dels catalans és de 8,3 sobre 10, mentre que a l'Estat és de 6,6, segons el Baròmetre Sanitari del 2011.

I tot això amb una despesa de 1.251 euros per habitant, per sota de la mitjana estatal, 1.300. En termes del PIB, la despesa sanitària pública catalana suposa el 4,4%; l'estatal, el 5,4%; la britànica, el 6,7%, i la d'Europa, el 6,5%. Aquests resultats són gràcies al nostre model; als membres dels òrgans de govern dels centres, que hi dediquen temps i assumeixen responsabilitats, sovint de forma desinteressada; a directius que fan esforços per ajustar els recursos mantenint la qualitat, i, sobretot, als professionals que aporten la seva gran capacitat tècnica i vocació de servei.

Per fer sostenible el sistema s'ha de superar el subfinançament crònic; abordar canvis estructurals pendants i els greus problemes de tresoreria de les entitats. Per aconseguir-ho, cal més consciència col·lectiva, com la britànica, sobre la importància del nostre model sanitari pel progrés i la cohesió social.

M. JOVELLS, *president de la Unió Catalana d'Hospitals*